

OPENBAAR MINISTERIE

Parket-Generaal

Gespreksnotitie Openbaar Ministerie

T.b.v. het Rondetafelgesprek van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid op 9 juni 2022

De positie van het OM binnen het stelsel bewaken en beveiligen

Het stelsel bestaat uit een decentraal domein en een rijksdomein. De veiligheid van personen, objecten en diensten is in beginsel decentraal georganiseerd. Binnen het decentraal domein van het stelsel bewaken en beveiligen draagt de hoofdofficier van justitie het gezag over te nemen veiligheidsmaatregelen voor personen die woonachtig zijn binnen zijn of haar arrondissementsparket.¹ De hoofdofficier wordt hierin ondersteund en geadviseerd door een beleidsmedewerker bewaken en beveiligen (BB&C). Deze beleidsmedewerker staat op lokaal niveau in contact met de politie en diverse andere organisaties binnen en buiten het veiligheidsdomein (o.a. de gemeente, reclassering, rechtbanken, particuliere beveiligingsbedrijven, verslavingszorg, werkgeversorganisaties, veiligheidshuizen en de veiligheidsregio's). De uitgangspunten en werkafspraken opgenomen in de circulaire bewaken en beveiligen zijn leidend bij de uitvoering van de werkzaamheden van het OM binnen het decentraal domein.²

Het is van belang om te onderkennen dat niet alle signalen die wijzen op een mogelijke (be)dreiging aan het OM worden voorgelegd. De politie, in eerste instantie het basisteam en in tweede instantie de teams Conflict en Crisisbeheersing van de politie-eenheid (R-CCB) handelen de meeste zaken zelfstandig af. Het gaat dan om kwesties die afgedaan kunnen worden zonder de inzet van bijzondere veiligheidsmaatregelen. Er zijn afspraken gemaakt met de politie in welke gevallen een zaak ter bespreking moet worden voorgelegd aan de hoofdofficier. Dit betreft situaties die bij een eerste aanblik kunnen wijzen op een ernstige dreiging. Bijvoorbeeld bij ernstige vormen van huiselijk geweld, eengerelateerd geweld of dreigingen vanuit het criminele milieu.

Jaarlijks zijn er honderden (nieuwe) zaken die met het OM worden besproken. In een deel van deze zaken worden (veiligheids)maatregelen getroffen onder gezag van de hoofdofficier van justitie. Slechts in een beperkt aantal casussen, waar de dreigingsinschatting zeer hoog uitvalt, is sprake van inzet van persoonsbeveiligingscapaciteit (DKDB/BSB) dan wel andere hoogwaardige beveiligingscapaciteit zoals de bijstandseenheid (BE) van de politie of de brigade Hoog Risico Beveiliging (HRB) van de KMar. Dit zijn de zaken die meeste capaciteit in de uitvoering vereisen en daarnaast ook (voortdurend) afstemming vereisen met de uitvoerende partners (politie en KMar) en het gezag in het Rijksdomein (NCTV). Het is dit (meest zichtbare) deel van het stelsel bewaken en beveiligen waar veelal de aandacht naar uitgaat.

Versterking capaciteit OM

Het OM heeft vanuit de extra gelden voor de bestrijding van ondermijning die voor bewaken en beveiligen beschikbaar zijn gesteld haar capaciteit versterkt. Zoals blijkt uit voorgaande heeft het OM voornamelijk een gezagsverantwoordelijkheid (HOVJ), adviestaken (BB&C) en dient in verband met de samenloop tussen het decentraal en Rijksdomein voortdurend afstemming plaats te vinden met partners. De BB&C-functie is binnen het OM van groot belang. Om de continuïteit van de BB&C-functie te waarborgen en capaciteit vrij te maken voor kwalitatieve doorontwikkeling zijn

---

¹ Op grond van artikel 1, tweede lid van de Politiewet wordt onder strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde mede verstaan: het waken over de veiligheid van personen.

² Circulaire met betrekking tot de bewaking en beveiliging van personen, objecten en diensten 2019.

sinds 2019 de arrondissementsparketten grotendeels dubbel bezet met een functie BB&C. Daarnaast zijn medio 2021 twee landelijke coördinerende BB&C'ers van start gegaan.

Uitdagingen stelsel vanuit perspectief OM

Het OM onderschrijft de bevinding van de Cie. Bos dat het stelsel bewaken en beveiligen onder grote druk staat. Zaken binnen het stelsel zijn in aantal toegenomen, complexer geworden, duren langer voort en vereisen steeds meer ingrijpende veiligheidsmaatregelen.

De Cie. Bos doet vele aanbevelingen die allemaal van toegevoegde waarde zijn. Vanuit de positie van het OM binnen het stelsel wordt groot belang gehecht aan de aanbeveling om de uitgangspunten die gelden binnen het stelsel te verduidelijken. Het OM staat een aanscherping voor ogen wat van de staat redelijkerwijs verwacht mag worden op grond van de op haar rustende verplichting om zorg te dragen voor de fysieke veiligheid van personen die te maken hebben met een (concrete) dreiging.³ Een van de voorbeelden is de zorgplicht van de overheid, in het bijzonder t.a.v. het ongestoord functioneren in de zakelijke of privé sfeer. Zoals de Cie. Bos heeft aangeven ontbreken normen om hier in de praktijk (uniform) invulling aan te geven. De huidige situatie maakt veel maatwerk mogelijk, maar leidt ook tot ongelijke uitkomsten. Dat op zichzelf is nog niet het grootste probleem, aangezien binnen het stelsel de capaciteit niet voorhanden is om te voorzien in vergaande facilitering van het ongestoord functioneren voor een (te) brede groep van functionarissen. De kaders ontbreken echter om hier eenduidig uitvoering aan te geven. Hierdoor wordt in de praktijk zo ver gegaan tot waarin capaciteit kan voorzien. Zodra capaciteit een knelpunt wordt, moeten er (moeilijke) keuzes worden gemaakt. Voor de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van overheidshandelen zou het goed zijn als hier hanteerbare kaders voor komen. Dit zou naast het vergroten van de capaciteit, de huidige druk op de capaciteit kunnen verlichten.

Het OM dringt erop aan dat de aanbevelingen van de Cie. Bos op dit punt zullen worden overgenomen in een vernieuwde circulaire bewaken en beveiligen. Daarnaast onderschrijft het OM het advies van de Cie. Bos om te onderzoeken of het stelsel bewaken en beveiligen wettelijk sterker verankerd kan worden.

---

³ Het gaat hier nadrukkelijk niet om het accepteren van grotere restrisico's met betrekking tot de fysieke veiligheid van een persoon, maar om de mate waarin iemand zijn zakelijk of privéleven ongestoord kan voortzetten in een situatie van hoge dreiging.